

DATOS IDENTIFICATIVOS

Intervención socioeducativa no ámbito familiar

Materia	Intervención socioeducativa no ámbito familiar			
Código	O05G130V01703			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández Simo, Jesús Deibe			
Profesorado	Brea Castro, Millán Fernández Simo, Jesús Deibe			
Correo-e	jesfernandez@uvigo.gal			
Web	http://educacion-ou.webs.uvigo.es/			
Descrición xeral	O enfoque conceptual da Materia de Intervención socioeducativa no ámbito familiar procura unha aproximación á acción socioeducativa neste eido. Especialmente no referente ós factores que condicionan os procesos de ensino e aprendizaxe no mundo, concretamente en Galicia, e España no marco da Unión Europea. -A nova concepción de cidadanía precisa da Intervención socioeducativa no ámbito familiar para o desenvolvemento da súa formación persoal e integración social que responda ás novas perspectivas sociais que demanda a sociedade do coñecemento, a democracia participativa e as características propias do mercado laboral. -A Intervención socioeducativa no ámbito familiar potencia as capacidades da cidadanía para acceder á formación e a autoformación necesarias cara ao logro do desenvolvemento dos saberes potenciais e expectativas que lle permiten participar, vivir e convivir en liberdade, democracia, xustiza e paz. O deseño de proxectos é unha liña eficaz de comunicación e planificación das iniciativas da acción socioeducativa no ámbito familiar, acorde aos modelos de xestión das diversas institucións e organismos competentes ou implicacións nas cuestións educativas e sociais ás que se dirixen os diversos proxectos.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Diseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C1	Integrar criticamente os supostos teóricos, filosóficos, históricos, sociolóxicos, psicolóxicos, pedagóxicos, culturais, políticos, lexislativos que están na base dos procesos de intervención socioeducativa
C2	Estar capacitado/a para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade e crises en comunidades socioeducativas
C4	Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos

C5	Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa
C6	Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional
C7	Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C9	Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar
C10	Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)
C11	Organizar e administrar proxectos e servizos culturais, ambientais, de lecer e tempo libre
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
C13	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención no ámbito cultural
C14	Deseñar, aplicar e avaliar programas de educación permanente e de persoas adultas e anciás
C15	Deseñar, aplicar e avaliar programas para a inserción social e laboral
C17	Dominar as metodoloxías de dinamización social e cultural
C18	Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía
C19	Administrar, coordinar e supervisar entidades, equipamentos e grupos, en función de diferentes contextos e necesidades
D1	Capacidade de análise e síntese
D4	Utilización das TIC no ámbito de estudo e contexto profesional
D5	Xestión da información
D6	Resolución de problemas e toma de decisións
D7	Dominio de metodoloxías e técnicas educativas, dinamizadoras de asesoramento e orientación
D9	Capacidade para integrarse e comunicarse con expertos doutras áreas e en distintos contextos
D10	Recoñecemento e respecto de a diversidade e multiculturalidade
D11	Habilidades interpersoais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Asumir e orientarse segundo valores de igualdade e de cidadanía democrática, e capacitar para a prevención e a mediación en casos de violencia nas súas diferentes manifestacións (simbólica, de xénero, laboral, escolar, sexual, étnica...)	A4 A5	B1 B2 B3 B4	C1 C2 C4 C5	D4 D9 D10
Analizar e diagnosticar a realidade complexa que fundamenta o desenvolvemento dos procesos socioeducativos	A2 A3	B4 B5 B6	C4 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C18 C19	D1 D5
Coñecer os fundamentos do deseño e uso dos medios, recursos e estratexias para a intervención socioeducativa e incorporalos nos diferentes ámbitos de acción socioeducativa	A2	B2 B3 B5	C1 C2 C5	
Comprender a traxectoria da educación social e a configuración do seu campo e identidade profesional, a nivel comunitario, estatal, europeo e internacional	A4 A5	B2	C2 C5 C6 C8 C17 C18 C19	D1 D4 D5 D9
Manexar con criterio métodos e estratexias de investigación cuantitativas e cualitativas, e aplicalas ás realidades socioeducativas		B6	C7 C9	D1 D5 D7
Desenvolver programas e proxectos no ámbito da educación especializada (menores, necesidades educativas especiais, centros de saúde, condutas adictivas, institucións penitenciarias, e persoas e colectivos en risco de exclusión...)			C10	D4 D6 D9 D11

Desenvolver programas e proxectos no contexto familiar e escolar	C9	D6 D7 D10
Ter capacidade para potenciar as relacións interpersoais, desenvolver habilidades de comunicación interpersoal, solidariedade e empatía	C18	D4 D5 D10

Contidos

Tema	
1. Sociedade, familia e educación en valores.	1.1. Lexislación de referencia na acción socioeducativa con familias. 1.2. Evolución histórica da familia e cambios sociais
2. Estilos educativos parentais. Funcións da familia.	2.1. Estilos educativos marentais e parentais. 2.2. Funcións da familia.
3. Familia, xénero e educación. O reparto de roles. Relacións interxeneracionais.	3.1. Xénero e dinámicas familiares. 3.2. Dinamización da comunicación interxeneracional.
4. Diagnose e acompañamento socioeducativo con familias dende a educación social.	4.1. Necesidades socioeducativas no ámbito familiar. 4.2. Estratexias para o acompañamento socioeducativo. 4.3. O vínculo comunicativo. 4.4. Facilitación de espazos para a superación das metas socioeducativas.
5. Institucións, programas e estratexias de atención e intervención socioeducativa nas familias.	5.2. Paradigmas da educación social no traballo con familias fronte ó neosistencialismo. 5.1. Recursos para a acción socioeducativa con familias. 5.2. Acompañamento socioeducativo con familias dende o sistema de atención á infancia e á adolescencia. 5.3. Acompañamento socioeducativo dende os servizos sociais municipais.
6. Metodoloxía da acción socioeducativa con familias.	6.1. Metodoloxía para a construción do Proxecto Educativo de intervención Familiar. 6.2. Estructura. Áreas, obxectivos, indicadores e avaliación dos PEIF.
7. Escola e familia.	7.1. A educación social na dinamización das relacións escola-familia. 7.2. Factor social e inserción escolar. 7.3. Familia, dificultade social e escola.
8. Experiencias educativas de formación permanente no ámbito familiar.	8.1. Experiencias de actuación de formación no ámbito familiar. 8.2. O terceiro sector na configuración das políticas públicas de acción socioeducativa con familias.
9. Proxectos, investigacións e programas de intervención socioeducativa coas familias.	9.1. Programas de referencia en Europa no acompañamento socioeducativo con familias. 9.2. Investigación e acción socioeducativa familiar.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminario	7	7	14
Presentación	2	10	12
Estudo de casos	6	0	6
Lección maxistral	15	45	60
Saídas de estudo	4	14	18
Eventos científicos	4	8	12
Aprendizaxe-servizo	7	15	22
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2
Estudo de casos	2	0	2
Exame de preguntas obxectivas	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Seminario	Aspectos complementarios aos traballos de aula, co fin de profundizar nos elementos teórico-prácticos aplicados, relacionados cos contidos expositivos.
Presentación	Presentación dos traballos realizados en pequeno grupo na aula ou por medios telemáticos no campus remoto da Universidade de Vigo e nos que se poñen en práctica os contidos teóricos da materia
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvolo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticalo e adestrarse en procedementos alternativos de solución para o acompañamento socioeducativo no ámbito familiar.

Lección maxistral	Parte expositivas de contidos impartidos polo docente na aula e/ou mediante Campus Remoto e preverase asemade o uso da plataforma de teledocencia Moovi como reforzo e sen prexuízo doutras medidas que se poidan adoptar para garantir a accesibilidade do alumnado aos contidos docentes.
Saídas de estudo	Actividade na que o alumnado analiza e resolve problemas e/ou exercicios relacionados coa materia de forma autónoma. O alumnado disporá dun guión guión facilitado polo docente e o profesorado fai seguimento da actividade nas sesións de tutoría.
Eventos científicos	Asistencia a xornadas, congresos e a seminarios relacionados coa materia.
Aprendizaxe-servizo	Combina procesos de aprendizaxe e de servizo á comunidade nun só proxecto articulado onde os/as participantes aprenden a traballar nas necesidades reais da contorna coa finalidade de melloralas

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Seminario	Colaboración no proceso de conclusións realizadas polos grupos de discusión celebrados presencialmente na aula ou no campus remoto.
Estudo de casos	Análisis de casos prácticos de acción socioeducativa con familias.
Saídas de estudo	Saída a encontro profesional e interuniversitario da educación social
Probas	Descrición
Resolución de problemas e/ou exercicios	Explicitación e aclaración dos criterios teórico- prácticos da proba.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade na que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa materia. O alumno/a debe desenvolver as solucións axeitadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de procedementos de transformación da información dispoñible e a interpretación dos resultados. Adóitase empregar como complemento da lección maxistral.	40	A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C5 C8 C11 C12 C13 C14 C15 C17 C18 C19	D6 D7 D10 D11
Estudo de casos	Análise dun feito, problema ou suceso real coa finalidade de coñecelo, interpretalo, resolvelo, xerar hipóteses, contrastar datos, reflexionar, completar coñecementos, diagnosticarlo e adestrarse en procedementos alternativos de solución	20	A2 A3 A4 A5	B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C5 C6 C8 C9 C10 C11 C12 C13 C14 C15 C17	D1 D4 D5 D6 D9 D10 D11
Exame de preguntas obxectivas	Proba- exame relacionada coa temática que se realizará presencialmente	40	A2 A3 A4	B3 B4 B5 B6	C1 C2 C4 C5 C6 C8 C9 C10 C11 C12	D1 D5 D6 D7

Outros comentarios sobre a Avaliación

A avaliación será continua, mediante seguimento estruturado.

Avaliación para alumnado non asistente:

- Exame de preguntas obxectivas (40%).
- Presentación de traballo individual tutelado sobre algún dos temas resollidos nos contidos da materia (40%).
- Entrega de exercicios sobre temas de actualidade e interese para a acción socioeducativa con familias (20%)

As datas dos exames serán as indicadas e aprobadas oficialmente:

<http://educacion-ou.webs.uvigo.es/educacion-o/web/index.php>.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Sorribas, M., García, A., y Gras, M., **Intervención con familias y atención a menores en riesgo social**, Altamar, 2015
- Simón, E., **La igualdad también se aprende. Cuestión de coeducación.**, Narcea, 2011
- Santibáñez, R., y Martínez, A. (Coords.), **Intervención comunitaria con adolescentes y familias en riesgo.**, Graó, 2013
- Fernández-Simo, D. y Cid, X. M., **The underage protection system in Galicia (Spain). New needs for social and educational support with teens and youth in social difficulties.** En T. Suikkanen-Malin, M. Vestila y J. Jussila (ed.), **Fost**, 1, Publications of Kymenlaakso University of Applied, 2016
- WINGENO, **Cómo hacer un genograma**, <http://www.wingeno.org/download.htm>, 2017
- GENO, **Cómo hacer el diagnóstico social mediante un genograma**, <http://genopro.softonic.com/descargar>, 2017
- Miguelena, J., Naya, L.M., y Dávila, P., **Derechos de la infancia y sistemas de protección**, Delta, 2021
- Fernández-Simo, D. e Cid X.M., **Adolescencias Invisibles. A educación Social nos Camiños do Empoderamento.**, Andavira, 2020
- Orte, C., Ballester, L., y Amer, J., **Educación Familiar. Programas e intervenciones basados en la evidencia**, Octaedro, 2020

Bibliografía Complementaria

- Sáez, J., y Molina, J. G., **Pedagogía Social. Pensar la Educación Social como profesión.**, Alianza, 2006
- Blanchard, M., y Muzás, E., **Acoso escolar; desarrollo, prevención y herramientas de trabajo.**, Narcea, 2007
- Fernández-Molina, M., **Acogimiento, adopción y escuela.**, FGUMA, 2011
- Pérez de Ayala, E., y Moreno, S. M., **Trabajando con familias.**, Certeza, 2004
- Escámez, J., y Gil, R., **La educación en la responsabilidad.**, Paidós, 2001
- MEC (2016)., **Plan integran de apoyo a las familiar**, <http://www.msssi.gob.es/ssi/familiasInfancia/ayuda>, 2016
- Xunta de Galicia, **Plan de protección familiar de Galicia**, <http://politicassocial.xunta.gal/export/sites/default>, 2016
- Melendro, M., De-Juanas, A. y Rodríguez, A.E., **Déficits en la intervención socioeducativa con familias de adolescentes en riesgo de exclusión**, 69 (1), Bordón, 2017
- Fernández-Simo, D., y Cid, X.M., **Análisis longitudinal de la transición a la vida adulta de las personas segregadas del sistema de protección a la infancia y a la adolescencia**, Bordón. Revista de Pedagogía, 2018
- Melendro, M., Miguelena, J., De-Juanas, A., Dávila, P., & Naya L.M., **El tránsito a la vida adulta de jóvenes de sistemas de protección y jóvenes vulnerables**, Dykinson, 2022

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Prácticas externas: Practicum II/O05G130V01801

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Educación de persoas adultas/O05G130V01401
Mediación en conflitos e situacións de violencia/O05G130V01502
Prácticas externas: Practicum I/O05G130V01602

Outros comentarios
